The Royal Women’s Hospital Women’s Health Information

Endometriosis (ជំងឺស្រទាប់ក្នុងរបស់ស្បូននៅខុសកន្លែង) - ពត៌មានសំរាប់ស្ត្រី

ខែមីនា ឆ្នាំ 2004

តើ endometriosis ជាអ្វីទៅ?

Endometriosis គឺជាស្ថានភាពទូទៅមួយ ដែលប៉ះពាល់ដល់ស្ត្រីប្រហែលដប់ភាគរយ។

ជំងឺនេះគឺជាស្ថានភាពមួយដែលគេរកឃើញថា ជាលិកា ធម្មតាគឺជាស្រទាប់ក្នុងរបស់ស្បូន ស្ថិតនៅតាមកន្លែងមិនធម្មតា នៅក្នុងរាងកាយ។ យ៉ាងណាមិញ គេរកឃើញ endometriosis នេះ នៅក្នុងម្ដុំសាច់ដុំឆ្អឹងត្រគាកយ៉ាងញឹកញាប់ណាស់។ ស្ថានភាពនេះ អាចបណ្ដាលឲ្យមានរោគសញ្ញាមួយចំនួន ដូចជាការឈឺចាប់នៅម្ដុំសាច់ដុំឆ្អឹងត្រគាក និង ការមិនអាចមានផ្ទៃពោះជាដើម។

តើវាបណ្ដាលដោយមូលហេតុអ្វីទៅ?

គេនៅតែមិនទាន់ដឹងមូលហេតុពិតប្រាកដនៃ endometriosis ឡើយ។ ទ្រឹស្ដីមានប្រជាប្រិយបំផុតគឺថា ក្នុងអំឡុងពេលមានរដូវ ជាលិកានៃរដូវធ្វើដំណើរទៅក្រោយវិញ ដោយឆ្លងកាត់ដៃស្បូនចូលទៅក្នុងម្ដុំសាច់ដុំឆ្អឹងត្រគាក ហើយភ្ជាប់ខ្លួនវានិងដុះលូតលាស់នៅទីនោះ។

Endometriosis ទំនងជាជំងឺតពូជ ដូច្នេះអ្នកនឹងទំនងជាកើតជំងឺនេះ បើម្ដាយអ្នក ឬ ស្ត្រីមួយទៀតនៅក្នុងគ្រួសារអ្នក កើតមានជំងឺនេះ។

តើគេធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យរកឃើញវា តាមរបៀបណា?

វេជ្ជបណ្ឌិតនឹងពិភាក្សាជាមួយអ្នកអំពីរោគសញ្ញារបស់អ្នក ហើយក៏នឹងធ្វើការពិនិត្យរាងកាយផងដែរ។ អំពើនេះនឹងផ្ដល់ឲ្យវេជ្ជបណ្ឌិតនូវពត៌មានគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីសង្ស័យថា អ្នកមាន endometriosis ។

បើស្ត្រីម្នាក់មាន endometriosis នៅក្នុងអូវែររបស់ខ្លួន នោះវិធី ultrasound (សម្លេងអ៊ុលត្រា) អាចបង្ហាញវត្តមានរបស់វា ប៉ុន្តែមិនមែនជានិច្ចជាកាលនោះទេ។ គេអាចធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យជាក់ច្បាស់ តែនៅក្នុងករណីដែលអ្នកឆ្លងកាត់ **វិធីវះឆ្លុះមើលក្នុងសំបុកពោះ (laparoscopy)** ឬ ការវះកាត់បើកមើលតែប៉ុណ្ណោះ។

<u>វិធីវះឆ្លុះមើលក្នុងសំបុកពោះ</u> គឺជាទំរង់ការមួយដែលគេបញ្ចូលកែវយឺតតូចឆ្មារមួយ ឆ្លងកាត់ការវះតូចមួយនៅនឹងពោះរបស់អ្នក។ ដើម្បីទទួលពត៌មានបន្ថែមអំពីវិធីវះឆ្លុះមើលក្នុងសំបុកពោះ សូមអានប័ណ្ណពត៌មាន ***ការព្យាបាល endometriosis (ជំងឺស្រទាប់ក្នុងរបស់ស្បូននៅខុសកន្លែង) ដោយប្រើវិធីវះឆ្លុះមើលក្នុងសំបុកពោះ។***

វិធីវះឆ្លុះមើលក្នុងសំបុកពោះ មានប្រយោជន៍សំរាប់ការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យ ហើយក៏ជួយបង្ហាញភាពធ្ងន់ធ្ងរនៃ endometriosis ដែរ។ វិធីនេះក៏នឹងជួយវេជ្ជបណ្ឌិតធ្វើផែនការព្យាបាលល្អបំផុតសំរាប់អ្នកផងដែរ។

តេស្តរោគសាស្ត្រ ឬ “កាត់សាច់បន្តិចដើម្បីវិភាគមើល” (biopsy) នឹងធ្វើឡើងដើម្បីបញ្ជាក់នូវរោគវិនិច្ឆ័យនេះ។ អំពើនេះមានសារសំខាន់ ដោយសារតែជួនកាលទៅ គេអាចមានការភាន់ច្រឡំ endometriosis ជាមួយនឹងស្ថានភាពឯទៀត។

នៅគ្រាសព្វថ្ងៃ ប្រទេសអូស្ត្រាលីគ្មានតេស្តដែលពុំមានការវះកាត់ សំរាប់ការរកមើល endometriosis ឡើយ។

តើវាអាចបណ្តាលឲ្យមានបញ្ហាឬទេ?

ស្ត្រីជាច្រើនមាន endometriosis ដោយគ្មានរោគសញ្ញា ឬ បញ្ហាទេ ប៉ុន្តែវាមិនតែងតែយ៉ាងដូច្នេះឡើយ។ រោគសញ្ញាធម្មតានៃ endometriosis មានរួមទាំង :

- ➢ ការឈឺចាប់នៅពេលមានរដូវ
- ➢ ការឈឺចាប់នៅពេលរួមរ័ក
- ➢ ការឈឺចាប់នៅត្រង់ម្តុំសាច់ដុំឆ្អឹងត្រគាក នៅគ្រាផ្សេងទៀតនៃដំណើរចុះឡើងនៃការមានរដូវ
- ➢ ឈឺចង្កេះ
- ➢ ថាមពលតិច
- ➢ ការឈឺចាប់ នៅពេលបន្ទោរបង់លាមក។

រោគសញ្ញាទាំងអស់នេះ អាចមានមូលហេតុផ្សេងទៀតដែរ។

ស្ត្រីខ្លះដែលលំបាកមានផ្ទៃពោះ ត្រូវបានរកឃើញថាមាន endometriosis ទោះជាអ្នកទាំងនោះគ្មានរោគសញ្ញាឯទៀតក៏ដោយ។

តើ **endometriosis** មានផលប៉ះពាល់ដល់ភាពអាចមានផ្ទៃពោះ តាមវិធីណាដែរ?

មូលហេតុនៃការមិនអាចមានផ្ទៃពោះ គឺមានច្រើន ហើយចំពោះគូស្រករវិញ វាអាចមានមូលហេតុច្រើនជាងមួយ។ គេអាចរកឃើញ endometriosis នៅក្នុងស្ត្រីដែលកំពុងលំបាកនឹងមានផ្ទៃពោះ។ នៅក្នុងចំណោមស្ត្រីទាំងនេះ មួយចំនួនតូច ជាលិកាមានស្លាកស្នាមដោយសារ endometriosis នឹងបណ្តាលឲ្យរាំងស្ទះដល់ដៃស្បូន។

យ៉ាងណាមិញ ចំពោះស្ត្រីភាគច្រើនវិញ គេមិនដឹងច្បាស់ឡើយនូវមូលហេតុដែល endometriosis ប៉ះពាល់ដល់ភាពអាចមានផ្ទៃពោះរបស់ស្ត្រីទាំងនោះ។ ទ្រឹស្តីនានា មានរួមទាំងទ្រឹស្តីថា endometriosis:

- ប្រហែលជាធ្វើឲ្យពងមេជីវិតស្ត្រី មិនអាចបង្កាត់ជាមួយមេជីវិតបុរស ដើម្បីមានផ្ទៃពោះបានឡើយ
- បង្កើតជាតិពុលធម្មជាតិ ដល់មេទឹកកាមរបស់បុរស។

ទីកន្លែងទទួលពត៌មានបន្ថែម

Women’s Health Information Centre (RWH)
(03) 9344 2007
1800 442 007 (ទូរស័ព្ទឥតគិតថ្លៃ) អ៊ីមែល : whic@rwh.org.au
http://wellwomens.rwh.org.au

Endometriosis Association of Victoria
567 Waterdale Road
Heidelberg West
Victoria 3081
Australia
(03) 9457 2933
http://www.endometriosis.org.au/

Gynaecology Clinic (គ្លីនិកជំងឺស្ត្រី) នៅ Royal Women’s Hospital

គ្លីនិកនេះ មានទីតាំងនៅក្នុងអគារ outpatients (អ្នកជំងឺនៅក្រៅមន្ទីរពេទ្យ) នៅនឹងជាន់ក្រោមនៃ Royal Women’s Hospital
ទូរស័ព្ទ 9344 2183

ប័ណ្ណពត៌មានឯទៀតរបស់ RWH ដែលអាចមានប្រយោជន៍សំរាប់អ្នក

RWH មានប័ណ្ណពត៌មានផ្សេងៗជាភាសាច្រើន នៅតាមអ៊ីនធើរណិត។ បើអ្នកចង់បានពត៌មានបន្ថែម អ្នកអាចបើកមើលវិបសៃផ្សព្វផ្សាយសុខភាពរបស់យើង។ អាសយដ្ឋានគឺ http://wellwomens.rwh.org.au

អ្នកក៏អាចសុំឲ្យអ្នកថែទាំអ្នកនៅ Royal Women’s Hospital ផ្ដល់ប័ណ្ណពត៌មានផងដែរ។ សុំយក :

- *ការព្យាបាល endometriosis (ជំងឺស្រទាប់ក្នុងរបស់ស្បូននៅខុសកន្លែង)*
- *ការព្យាបាល endometriosis (ជំងឺស្រទាប់ក្នុងរបស់ស្បូននៅខុសកន្លែង)ដោយប្រើវិធីវះឆ្លុះមើលក្នុងសំបុកពោះ*